

בס"ד ♦ שבת קודש פרשת וארא ♦ כח' טבת תשע"ו

עלון 182

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

ולא שמעו אל משה

"לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" (פרק ו, יג).

דבריו הנשגבים של משה בתחילת הפרשה - אני ה' והוצאתי... והצלתי... וגאלתי... ולקחתני... והבאתי...", לא זכו לתשומת לבם של בני ישראל "ולא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְצָר רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה". אך הקב"ה מתעלם מכך, ומצווה את משה ללכת שוב לבני ישראל.

והנה שתי תמיהות יש לתמוה.

הראשונה, איך לא שמעו בני ישראל אל משה והרי נאמר קודם לכך "וַיֹּאמֶן הָעָם וַיִּשְׁמְעוּ כִּי פָקַד ה' אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְכִי רָאָה אֶת עֲנָנִים וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ? שמא הקשחת העבדות גרמה להפיכת לב העם מאמונה לחוסר נכונות אפילו לשמוע את דברי משה? והשנית, מדוע הקב"ה מתעלם מכך ומצווה שוב ללכת אל ישראל, ושמא לא ישמעו בשנית?

בידוע כי דרך בני האדם כשנתקלים בקשיי היום יום כל חפצם הוא להיחלץ מהקושי העכשווי, כאן ומיד, רק כדי לצאת מצרתם, ואזנם לא מוכנה לשמוע הבטחות עתידיות. ולכן אין הקב"ה מתרעם שהרי "אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו" [ע"ז,ג,א], "וידוע צדיק" הוא הקב"ה "נפש בהמתו" אלו בריותיו, ומשום כך משלח את משה ואהרן שנית אליהם. ומתוך אהבתו אותם מצווה בפעם השנייה לומר להם "לְהוֹצִיא אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם", היינו לדבר עימהם רק על צרתם הנוכחית, שעבוד מצרים. ומה באה תורתנו הקדושה ללמדנו בכאן? ללמדנו דרך עיון והעמק הפנמה על הסובב אותנו בעולמו יתברך. הנה בא האדם לעולם הזה ללמוד תורה, לקיים מצוותיה ולהשלים חובותיו אשר חב הוא לבורא עולם ודעתו לא פנויה לחשוב על הטוב הצפון לו לחיי הנצח בעוה"ב. אשר על כן, דיברה תורה בלשון בני אדם, "והיה, אם שמוע תשמעו אל מצוותי... ונתתי מטר ארצכם בעיתו, יורה ומלקוש.... ואכלת, ושבעת". פרנסה ושפע גשמי, כי בזה האדם טרוד כל ימי חייו. אך בל נשכח, "שכר מצוות בהאי עלמא ליכא" [קידושין,ל"ט], ואע"פ שזו הבטחה עתידית אסור לנו לשכוח ממנה, ולהזכירה תדיר, ונשתדל לחנך את ילדנו ברוח ישראל סבא ללמוד תורה ולהאדירה ונזכה בזה ובבא אכ"ר.

למשפחת כיתה יב/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

צבא ומלחמה – הרב שלמה מן ההר זצ"ל

גישה מאוזנת

הגישה של חייל דתי, היא זו: חובתו כיהודי שומר מצוות להיות חייל טוב. הוא מתאמן ברצינות, כיון שיהודי חייב הוא להשתתף ביעילות במלחמה שעם ישראל עלול להיות נתון בה. אנו מצווים להגן על עצמנו ועל אדמתנו בנשק, ולא לסמוך על נסים; "הכתוב לא יסמוך בכל מעשיו על הנס, אבל יצווה בנלחמים להיחלץ ולהישמר ולארוב, כאשר בא הכתוב במלחמת העי, שהייתה על פי השם, ובמקומות רבים" (רמב"ן לבמדבר יג ב). הביטוי המעשי של מצווה זו כיום הוא השרות בצה"ל. חייל שאינו יודע להפעיל את נשקו כהלכה, עובר על "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", אינו מסוגל להשתתף בקיום המצווה לכבוש את הארץ, וסופו ממיס לבב אחיו כלבבו. חייל דתי, הוא חייל טוב, לא בגלל רגש נחיתות הבא להוכיח ש"גם דתיים הם חיילים טובים", ולא מפני גישה יהירה שמטרתה להראות שהוא נעלה מחברו, אלא מפני שחינוכו ואמונתו מחייבים אותו לדעת להלחם כהלכה, כדי למלא את חובתו כיהודי מאמין.

שו"ת צבא ומלחמה – הרה"ג זלמן מלמד

שאלה:

יש לי תלמיד בכיתה יב', ירא שמים, שלא מביע את רצונו להתגייס לצבא. הוא לא חושב ללכת לישיבת הסדר, אלא אולי לישיבה גבוהה, בסגנון הכיפה השחורה. הוא נקב בשם "כיסלון", שבאיזור בית שמש. (לא ידוע לי דבר על מקום זה) האם לדעת הרב, עלינו לעשות מאמץ על מנת לשכנע תלמידים ללכת בדרכה של ישיבת ההסדר, ולתרום לצבא ולמדינה, או שעלינו להשלים עם דרך ש"ס ו/ או הכיפה השחורה, שהלא גם הם יראי שמים ועוסקים בלימוד תורה?

תשובה:

יש אפשרות שלישית לכוון אותו לישיבה ציונית גבוהה שהיא לא ישיבת הסדר. כגון מרכז הרב. הוא יוכל לעלות במעלות התורה כחפצו וגם יהיה קשור לעם ולמדינה ויוכל לתרום את תרומתו בעתיד.

ציטוטים מספרי - הראי"ה

"התשובה הראשית שהיא מאירה את המחשכים מיד, היא שישוב האדם אל עצמו, אל שורש נשמתו ומיד ישוב אל

האלוקים"

(אורות התשובה)

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות